

10 Ιουνίου 2014

π.Αλέξανδρος Σμέμαν: Ο Θεός δεν μας υποσχέθηκε επίγεια ευτυχία!

/ [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Image not found or type unknown

Αλλά γιατί όλα αυτά, εκτός από μιά στιγμιαία χαρά, δέν έχουν μιά μεγαλύτερη και διαρκέστερη επίδραση; Πόσος θυμός, αμοιβαίος πόνος, προσβολή. Πόση - δίχως υπερβολή - κρυμμένη βία. Τι είναι αυτό που θέλει ο άνθρωπος; Για ποιό πράγμα διψά; Αν δεν το λάβει, μεταμορφώνεται σ' ένα πρόσωπο του κακού, κι αν το

λάβει, τον κάνει να επιθυμεί περισσότερο. Θέλει την αναγνώριση, δηλαδή τη «δόξα των άλλων». Να είναι «κάποιος» για τον άλλο, για τους άλλους, «κάτι»: μιά αρχή, μιά εξουσία, ένα αντικείμενο φθόνου, κ.λπ. Εδώ βρίσκεται, νομίζω, η κύρια πηγή και η ουσία της υπερηφάνειας. Κι αυτή η υπερηφάνεια μεταμορφώνει αδελφούς σ' εχθρούς.

Στην Εκκλησία, που είναι ένας μικρόκοσμος και που καλείται ν' αποκαλύψει την Καινή Ζωή σ' αυτόν τον κόσμο, στην Εκκλησία που η ζωή της, η πηγή της και η ουσία της δεν είναι η υπερηφάνεια, αλλά η αγάπη (των εχθρών μας) - όλα αυτά είναι ιδιαίτερα ορατά. Έξω από την Εκκλησία, «εν τω κόσμω τούτω», η υπερηφάνεια - όπως ο θάνατος, η εξουσία, ο πόθος - είναι νόμιμη. Εφευρίσκονται σχήματα για τον εξαγνισμό τους, τη μεταμόρφωσή τους σε κοινωνικά αποδεκτά φαινόμενα. Γι' αυτό έχουμε τη σημερινή αναστάτωση μέ τα «δικαιώματα», τήδημοκρατία, κ.λπ. Η κύρια κινητήρια δύναμη σήμερα δεν είναι η «ελευθερία», όπως συνήθως νομίζουμε, αλλά η εξίσωση. Είναι μιά ισχυρή άρνηση της ιεραρχίας στη ζωή, υπεράσπιση όχι του δικαιώματος του καθένα να είναι οεαυτός του, αλλά μιά υποσυνείδητη διαβεβαίωση πως όλοι ουσιαστικά είναι ίδιοι, δηλαδή ότι δεν υπάρχουν «πρώτοι», αναντικατάστατοι, μοναδικοί, «κεκλημένοι».

Παρ' όλα αυτά, στον πεπτωκότα κόσμο μας, τα δικαιώματα και η δημοκρατία είναι σχετικά καλά, είναι μιά σχετική ρύθμιση στον αγώνα του καθενός ενάντια σ' όλους τους άλλους. Γίνονται κακά μόνον όταν εξαφανιστούν τα σχετικά τους χαρακτηριστικά και «θεωθούν», ώστε να γίνουν καλά σε μιά ολοκληρωτική, φασιστική κυβέρνηση• αλλά τότε μεταβάλλονται σε κακό εκεί όπου νικούν και γίνονται αυτοσκοπός, δηλαδή είδωλο. Γίνονται δε είδωλο κάθε φορά που παύουν να υπερασπίζονται τον αδύναμο, και μετατρέπονται σε όργανο εξίσωσης, και γι' αυτό πνευματικού απανθρωπισμού και τελικά υπερηφάνειας.

Στην Εκκλησία, δικαιώματα, εξισωτισμός και αγώνες είναι ανεφάρμοστα, επειδή η Εκκλησία δεν γνωρίζει άλλο νόμο από τον νόμο της αγάπης• η μάλλον την ίδια την αγάπη. Αν εκπέσει η αδυνατίσει η αγάπη, αν κάποιος απομακρυνθεί από την αγάπη, εισβάλλει η υπερηφάνεια (επιθυμία της σαρκός, επιθυμία των οφθαλμών, αλαζονεία του βίου - Α' Ιωαν. 2,16). Η αγάπη, ως ζωή του Θεού - και σ' αυτή τη ζωή δεν υπάρχει αλαζονεία. Ο Πατήρ είναι πάντοτε Πατήρ, αλλά δίνει τα πάντα στον Υιό. Ο Υιός δεν ισχυρίζεται πως είναι ο Πατήρ αλλά είναι αιωνίως ο Υιός, και το Άγιο Πνεύμα είναι η Ζωή καθαυτή, η Ελευθερία καθαυτή («το πνεύμα όπου θέλει πνει», Ιωαν. 3,8), είναι η ίδια η Αγάπη του Πατρός προς τον Υιό του Υιού προς τον Πατέρα, το θείο δώρο της ύπαρξης και της υπακοής. Ο Θεός δίνει αυτή την αγάπη, κάνει τον άνθρωπο μέρος αυτής της αγάπης, και αυτή η κοινωνία είναι η Εκκλησία. Έτσι στην Εκκλησία δεν υπάρχουν δικαιώματα, ούτε συνδεόμαστε μ' αυτά τάδικαιώματα, ούτε υπάρχει εξισωτισμός. Δεν υπάρχει εξισωτισμός, γι' αυτό και δεν υπάρχει σύγκριση - που είναι η κύρια πηγή υπερηφάνειας. Η πρόσκληση

γιάτελείωση που απευθύνεται σε κάθε πρόσωπο είναι μία πρόσκληση να βρούμε τότεαυτό μας, όχι βέβαια μέ τη σύγκριση, ούτε μέ την αυτοανάλυση («που βρίσκεται το δυναμικό μου;») αλλά κατά Θεόν. Από δω προέρχεται και το παράδοξο: μπορείς να βρεις τόν εαυτό σου μόνον όταν τον χάσεις, και αυτό σημαίνει να ταυτίσειςολοκληρωτικά τόν εαυτό σου μέ την κλήση του Θεού, ενώ το σχέδιο που υπάρχει για τόν άνθρωπο δέν αποκαλύπτεται στόν ίδιο τόν άνθρωπο αλλά «εν Θεώ»!

Ν' αγαπάς - τόν εαυτό σου και τούς άλλους - μέ τήν αγάπη του Θεού: πόσοχρειάζεται αυτό στήν εποχή μας που η αγάπη έχει σχεδόν ολοκληρωτικάπαρεξηγηθεί. Πόσο χρήσιμο δεν θα ήταν αν στοχαζόμασταν προσεκτικότερα καιίβαθύτερά τη ριζική ιδιαιτερότητα τής αγάπης του Θεού. Μου φαίνεται μερικές φορές πώς η πρώτη ιδιορρυθμία της είναι η σκληρότητά της. Αυτό σημαίνει - *mutatis mutandis* - τήν απουσία συναισθηματικότητας μέ τήν οποία ο κόσμος καιό Χριστιανισμός ταυτίζουν συνήθως αυτή τήν αγάπη.

Στήν αγάπη του Θεού, δέν υπάρχει καμία υπόσχεση για επίγεια ευτυχία, καμιάφροντίδα γι' αυτήν. Αυτή η αγάπη είναι υποταγμένη ολοκληρωτικά στήνεπαγγελία και στήν έγνοια για τη Βασιλεία του Θεού, δηλαδή στήν απόλυτη ευτυχία για τήν οποία ο Θεός έχει δημιουργήσει τόν άνθρωπο και στήν οποία έχει καλέσει τόν άνθρωπο. Έτσι, η πρώτη ουσιαστική σύγκρουση ανάμεσα στήναγάπη του Θεού και στην πεπτωκυία ανθρώπινη αγάπη: «Κόψε το χέρι σου», «βγάλε το μάτι σου», «άφησε τη γυναίκα και τα παιδιά σου», «ακολούθησε τήστενή οδό...» - όλα αυτά είναι φανερό πως δεν συμβιβάζονται μέ την ευτυχία στήζωή. Αυτό ήταν που έκανε τον κόσμο ν' αλλάξει δρόμο από τήν ολοκληρωτικήαγάπη και να τον γεμίσει μέ μίσος.

Schmemmann Alexander

Πηγή: imverias.blogspot.gr